

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”
Nr projektu: POWR.02.06.00-00-0065/19

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

RAPORT Z TESTOWANIA Instrumentów w programie „Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Instytucja organizująca nabór:

Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych

00-676 Warszawa, ul. Marszałkowska 55/73 I.61

Lipiec 2023 roku

Projekt partnerski

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Nr projektu: POWR.02.06.00-00-0065/19

Spis treści

1. Instrument „Dostęp do wiedzy – doradztwo dla pracodawców”	3
1.1. Pojęcia	3
1.2. Cel instrumentu	3
1.3. Odbiorcy instrumentu	4
1.4. Założenia instrumentu (skrótowy opis instrumentu)	4
1.5. Umieszczenie instrumentu w systemie prawnym	4
1.6. Podsumowanie procesu testowania instrumentu (wnioski, rekomendacje)	5
1.7. Mocne strony Instrumentu	6
1.8. Wyzwania związane z wdrożeniem Instrumentu	6
2. Rekomendacje po zakończeniu procesu testowania Instrumentów	7

Projekt partnerski

„Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Nr projektu: POWR.02.06.00-00-0065/19

1. Instrument „Dostęp do wiedzy – doradztwo dla pracodawców”

1.1. Pojęcia

- a) **Projekt** - „Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”.
- b) **Raport** – Raport z testowania Instrumentu „Dostęp do wiedzy – doradztwo dla pracodawców”
- c) **Instrument** - Dostęp do wiedzy – doradztwo dla pracodawców.
- d) **Wnioskujący** – pracodawca składający dokumenty aplikacyjne w ramach przedmiotowego naboru.
- e) **Uczestnik Instrumentu** – pracodawca, w tym pracodawcy tworzący sektor finansów publicznych, biorący udział w testowaniu instrumentu „Dostęp do wiedzy – doradztwo dla pracodawców”.
- f) **Pracodawca** – jednostka organizacyjna, również nieposiadająca osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników (osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, spółdzielczej umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru).
- g) **Centrum Doradztwa** – podmiot, którego celem jest wszechstronne i kompleksowe wsparcie informacyjno-doradcze z zakresu szeroko rozumianej tematyki zatrudniania osób niepełnosprawnych.
- h) **Doradztwo prawne** – problem prawny, który jest przedmiotem doradztwa, może być problemem zaistniałym albo potencjalnym, np. który nastąpi na skutek dokonania określonej czynności prawnej.
- i) **Podmiot udzielający wsparcia** – Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych (POPON).
- j) **Pracodawcy tworzący sektor finansów publicznych** – podmioty wymienione w art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.).
- k) **Ustawa o rehabilitacji** - ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 100, z późn. zm.).

1.2. Cel instrumentu

Istotą Instrumentu jest **stworzenie podstawowej bazy udzielania pomocy prawnej i pozaprawnej (Centrum Doradztwa)** zarówno dla:

- 1) pracodawców zatrudniających osoby z niepełnosprawnościami, jak i
  - 2) pracodawców, którzy dopiero rozważają takie zatrudnienie oraz
  - 3) pracowników zatrudnianych przez pracodawców wskazanych w pkt 1 i 2
- Projekt partnerski

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Nr projektu: POWR.02.06.00-00-0065/19

Instrument pozwala wyrównać szanse obywateli na uzyskanie profesjonalnej pomocy przy zatrudnieniu osoby z niepełnosprawnościami.

1.3. Odbiorcy instrumentu

Wsparcie jest kierowane do dwóch grup docelowych:

- a) pracodawców, którzy zatrudniają lub którzy chcą zatrudnić osoby niepełnosprawne,
- b) osób wykonujących pracę u tego pracodawcy.

1.4. Założenia instrumentu (skrócony opis instrumentu)

O udział w Instrumencie ubiegać może się każda osoba będąca pracodawcą zatrudniającym lub chcącym zatrudnić osobę niepełnosprawną bądź osoba zatrudniona u takiego pracodawcy.

Forma udzielania Doradztwa:

- a) telefonicznie,
- b) platforma do telekonferencji,
- c) elektronicznie – na adres e-mail lub na stronie www centrum doradztwa,
- d) osobiście - w punkcie doradczym (Biuro centrum doradztwa),
- e) u pracodawcy – w szczególnych uzasadnionych przypadkach.

Założony średni czas dla jednego testowania to 3h.

Doradztwo należy traktować jako pomoc de minimis – kwota udzielonego wsparcia w ramach jednego doradztwa/wsparcia prawnego to 1 050,00 PLN.

W przypadku pracodawcy i pracownika - korzystanie z narzędzia nie wyklucza możliwości korzystania z poradnictwa usytuowanego u innych podmiotów, komercyjnych i publicznych.

1.5. Umiejscowienie instrumentu w systemie prawnym

Wprowadzenie Instrumentu do ustawy pozwoli stworzyć ogólnopolską bazę udzielania pomocy prawnej/pozaprawnej i informacji prawnej/pozaprawnej pracodawcom zatrudniającym bądź chcącym zatrudnić osoby niepełnosprawne lub pracownikom tychże pracodawców. Pozwoli ono również na wyrównanie szans obywateli w uzyskaniu profesjonalnej pomocy przy zatrudnieniu osób z niepełnosprawnościami bez względu na status majątkowy osoby uprawnionej do uzyskania wsparcia bądź sytuacji w której się znajduje. Efektem będzie wzrost poczucia bezpieczeństwa i pewności w podejmowaniu działań, samodzielności i niezależności zarówno pracodawców zatrudniających pracowników niepełnosprawnych poprzez zapewnienie im dostępu do informacji dotyczących kwestii prawnych i pozaprawnych związanych bezpośrednio z ich zatrudnieniem i uzyskiwania wsparcia na ten cel jak i samych pracowników niepełnosprawnych.

Projekt partnerski

„Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Nr projektu: POWR.02.06.00-00-0065/19

1.6. Podsumowanie procesu testowania instrumentu (wnioski, rekomendacje)

Do udziału w testowaniu zakwalifikowało się 273 pracodawców z terenu całego kraju, którzy już zatrudniają lub planują zatrudnienie osób niepełnosprawnych. 78% pracodawców to podmioty, które dopiero planują zatrudnienie osób niepełnosprawnych, a 22% to podmioty już zatrudniające co najmniej 1 pracownika niepełnosprawnego.

Jeśli chodzi o wielkość podmiotów to z Doradztwa prawnego korzystały głównie mikro przedsiębiorcy - 77,6% (212 podmiotów), mali przedsiębiorcy - 11% (30 podmiotów) oraz średni przedsiębiorcy - 9,9% (27 podmiotów). Rzadziej duże przedsiębiorstwa - 1,5% (4 podmioty).

Każdy z podmiotów miał możliwość wielokrotnego skorzystania z Doradztwa prawnego tj. zadania pytania, konsultacji wypełnianych dokumentów, poradnictwa prawnego w zakresie sporządzania pism, odwołań, wsparcia w zakresie rekrutacji osób niepełnosprawnych. Średnio, na etapie pilotażu jeden podmiot kontaktował się 1,2 razy z doradcą.

Doradztwo świadczone było przez wykwalifikowanych pracowników POPON, w tym radców prawnych. Doradztwo świadczone było w formie zdalnej – telefonicznie, mailowo. Żaden z Pracodawców, pomimo takiej możliwości, nie zdecydował się na skorzystanie z pomocy na miejscu w siedzibie POPON lub u siebie w zakładzie pracy.

Zagadnienia najczęściej poruszane podczas doradztwa:

- Dodatkowe uprawnienia pracownicze osób niepełnosprawnych (w tym najczęściej dodatkowy urlop wypoczynkowy),
- Korzyści dla pracodawcy zatrudniającego OzN,
- Obowiązki pracodawcy zatrudniającego OzN,
- Jak wypełnić pierwszy wniosek o SOD?,
- Jaka jest wysokość dofinansowania do wynagrodzeń z PFRON?,
- Jak należy wyliczyć efekt zachęty ubiegając się o SOD?,
- Orzecznictwo o niepełnosprawności a stwierdzenie przez pracodawcę, czy dana osoba jest OzN,
- Dofinansowanie z PFRON na emerytów,
- Jak przystosować stanowisko pracy do potrzeb ON.

Większość Pracodawców zwracała uwagę na ograniczony czas Doradztwa prawnego (tylko w trakcie trwania pilotażu) co budziło obawy Pracodawców przed podjęciem długofalowych decyzji związanych z rekrutacją i zatrudnieniem pracowników niepełnosprawnych. Z uwagi na ograniczony czas testowania nie było możliwe zbadanie efektywności Doradztwa prawnego w zakresie wzrostu

Projekt partnerski

„Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Nr projektu: POWR.02.06.00-00-0065/19

zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Z wstępnych deklaracji Pracodawców wynikało, jednak, iż większość z nich (84%) rozważa zatrudnienie pierwszej lub kolejnej osoby niepełnosprawnej.

65% respondentów uznało proces wnioskowania o wsparcie na etapie pilotażu za łatwy. Dla 30% proces wnioskowania był trudny, a 8% nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Wszyscy respondenci poleciliby skorzystanie z Instrumentu innym przedsiębiorcom i rekomendowało, aby wdrożyć go na stałe do systemu wsparcia osób niepełnosprawnych

1.7. Mocne strony Instrumentu

Poniżej przedstawiono mocne strony a zarazem szanse związane z realizacją przedmiotowego Instrumentu

<p style="text-align: center;">Mocne strony</p> <p>Dostęp do wiedzy – doradztwo dla pracodawców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • możliwość udzielenia wsparcia adekwatnego/dostosowanego do potrzeb pracodawcy lub pracownika niepełnosprawnego, • kompleksowa porada z zakresu zatrudnienia osób niepełnosprawnych w jednym miejscu.
--	---

1.8. Wyzwania związane z wdrożeniem Instrumentu

Poniżej zostały wskazane wyzwania oraz ewentualne zagrożenia związane z realizacją przedmiotowego Instrumentu.

<p style="text-align: center;">Wyzwania</p> <p>Dostęp do wiedzy – doradztwo dla pracodawców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaangażowanie ekspertów/specjalistów z zakresu prawa pracy, prawa podatkowego, pomocy publicznej, znajomości niezbędnych racjonalnych usprawnień dla osób niepełnosprawnych, kwestii rehabilitacji, możliwości przystosowania i wyposażenia stanowiska pracy, itd., • zapewnienia efektywnych kanałów udzielania wsparcia, • określenie sposobu weryfikacji efektywności/celowości udzielonego wsparcia, • budżetowanie środków w danym roku podatkowym na realizację
--	--

Projekt partnerski

„Włączenie wyłączonych – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy”

Nr projektu: POWR.02.06.00-00-0065/19

	przedmiotowego instrumentu przez właściwy organ.
--	--

2. Rekomendacje po zakończeniu procesu testowania Instrumentów

Mając na względzie przeprowadzone testowanie Instrumentów, przedstawionych w niniejszym raporcie, **nie rekomendujemy wprowadzenia** do Ustawy o rehabilitacji Instrumentu „Dostęp do wiedzy – doradztwo dla pracodawców”

Instrument „Dostęp do wiedzy – doradztwo dla pracodawców” dla swojej efektywności wymaga odformalizowania i możliwości udzielania wsparcia poza rygorami pomocy de minimis. Biorąc pod uwagę formę doradztwa, którą preferowali pracodawcy – doradztwo zdalne – należy rozważyć możliwość utworzenia specjalistycznego portalu informacyjnego dedykowanego pracodawcom i osobom niepełnosprawnym w zakresie udzielania szybkiej i zarazem zindywidualizowanej pomocy prawnej i doradczej.

Projekt partnerski

Ministerstwo Rodziny
i Polityki Społecznej

